№ 95 Ausgabe A.

HOMAN

Cena s pierosyłkaj i dastaŭkaj da chaty.

na 1 hod—4 m. 80 fen., na ½ hodu—2 m. 40 fen., na 3 miesiacy — 1 m. 20 f., na 1 mies. — 40 f.

Biełaruskaja Wilenskaja czasopiś

wychodzić dwa razy u tydzień: u aŭtorki i piatnicy.

Adres redakcii: Wilnia, Zawalnaja 7.
Adres administracii i ekspedycii: M. Stefanskaja 23.

Cena Abwiestak·

na 4-aj staranie za radok drobnymi literam —25 fen.; drobnyje abwiestki pa 5 fen. za słowa. Abwiestki ab śmierci—60 fen. za liniejku drobn. drukam.

№ 95 (187) Hod II. Wilnia. 27 listapada 1917 h. Cena 5 fen. (3 kap.)

Upornyje bitwy na zachodzi.

26 listapada.

Zachodni teatr.

Front Ruprechta Bawarskaho: U Fiandryi m ž Pelkapel i Gieluweit—ki apče šaja artyieryjskaja bitwa. Miejscowyje bitwy dla nas udačny i dali nam pałonnych. Na paŭnočnym uschodzi ad Pašendala adbito nastupleńnie anhlickaho batałiona. Na poli bitwy na pałudziennym zachodzi ad Kambre worahi dalej uporna šturmawali na Enšy. Našy wojski i ŭčora adbili worahoŭ biez astatka. Naš niščučyj ahoń byŭ pakirowan na zhurtawanych worahoŭ i ćyšienyje pancyrnyje samachody na poŭdni ad Granikur. Słabyje čaści worahoŭ wystupili proci Burlon, ale byli adkinuty. Astaŭšyjesia paśla apośnich bitw za Burlon anhlickije hniozdy zniščeny u krywawych bitwach. U našy ruki papali 8 aficeraŭ, bolš za 300 sałdataŭ i 20 kulemiotaŭ. Na pałudziennym zachodzi ad lesu Burlon i na pałudziennym zachodzi ad Fonteń u wostrych bitwach ručnymi hranatami mu pasunulisia ŭpierod. Na poŭnačy ad Bante worahi jšli u ataku paśla silnaho barabannaho ahnia. Jany byli adbity. Anhlickaje nastupleńnie na ŭschodzi ad Grikyr złomleno pierad našymi zadaradziami.

Front niamieckaho Naślednika: Paśla silnaj padhatoŭki ahniom francuzy atakawali na šyryni 4 kil. miž Samońje i Bomon. Pieršy šturm razbiŭsia ab naš piachotny i artyleryjski ahoń. Čyślenyje nowyje šturmy adbity; pry hetym uziaty ŭ pałon zuawy i inšyje francuzy. Silny ahoń trywaŭ i naabapoł Orn.

Našy latuny ŭdačna prynimali ŭčaście ŭ piešych bitwach i paddzieržywali našu piachotu ŭ bitwach pry Kambre na Maasie.

Na ŭschodnim teatry i makiedonskim fronci — nijakich wialikšych bitw.

Italjanski teatr.

U miejscowych bitwach u harach našy wojski mieli ŭdaču i ŭdzieržali ich suproć italjanskich kontratak.

WIENA. 25. XI. Na ŭschodzi ad daliny Brenty ŭ upornych bitwach my zdabyli šturmam Monte Pertita. Nowyje, asabliwa upornyje kontrataki italjancoŭ byli daremny i złamalisia s krywawymi stratami.

U Ałbanii my ŭwarwalisia ŭ warožyje pazycii na zachodnim bierazi Bosunia, na pałudziennym uschodzi ad Berata, i dajšli wiaršyny na ŭschodzi ad Trepeli u 25 kil. na pałudzienny uschod ad Berata.

SOFIJA. **Makiedonski front:** Na zachodzi ad Bitolii i ŭ zawaroci Černaj — ahoń artylerji. Našy wojski ŭwarwalićia na warožyje pazycji na pałudzienym zachodzi ad woziera Dojran i wiarnulisia, wiadučy pałonnych.

BERLIN (W.T.B.). Našy padwodnyje łodki ŭ pojasie błokady nawakoł Anhlii izhoŭ zatapili 12 000 tonn. U tym liku adzin parachod mieŭ 6.000 tonn.

Ad Redakcii.

Kab złučyć u adno ŭsie kruhi i ŭsie palityčnyje kirunki biełaruskaho hramadzianstwa dziela ahulna-nacyonalnaj sprawy: sazywu ŭ Wilni ahulna-biełaruskaj nacyonalnaj Konferencji z usich biełaruskich ziamiel okupacii — funkcii Redakcyjnaho Kamitetu „Homana“ pryniaŭ na siabie prezydjum Orhanizacyjnaho Kamitetu dziela sazywu pamienionaj Konferencji, złoženago tymczasam z nižepisanych asob:

predstauniki biełaruskaho katalickaho duchawienstwa: *ks. Jan Siemaškiewič* i *ks. Władysłau Tołočko;*

predstauniki biełaruskaho prawasłaunaho duchawienstwa: *prtojerej św. Michaił Golenkiewič i jeromanach św. Sawacij;*

p. p. *Wincenty Swiatopołk-Mirski, Jazep Lickiewič, Wacłau Łastouski, Iwan Łuckiewič, Anton Łuckiewič, Jazep Saławiej, Dominik Siemaško, Janká Stankiewič, Kazimir Šafnagel, Jazep Turkiewič.*

Zasiedańnia prezydjuma adbywajucca kožyn dzień, apryč niadziel, u pamiaščeńni Organzacyjnaho Kamitetu, Wilenskaja 23, ad 1 da 2 gadz. pa pał.

Nieprošenyje apiekuny.

Wydawanaja ŭ Čenstachowie hazeta „Dziennik Polski“ ŭ numery s 31 kastryčnika h. h. nadrukawała staćciu pad zahałoŭkam „Po intronizacji Rady Regencyjnej“. Aŭtor hetaj staćci, p. Wacław Studnicki, pryzywaje Rehienckuju Radu, nie čekajučy sazywu Dzieržaŭnaj Rady, naznačyć čym chutčej čynnaje ministerstwo, katoraje ŭraz že prystupiłoby da utwareńnia polskaj armii, abjawiŭšy prymušowy nabor rekrutoŭ.

Dla nas cikawy matywy aŭtora staćci, p. S., i my ŭspaminajem ab jaho pisańni, kab dać jamu naležny adkaz. Pan S., tłumačučy swajo predłažeńnie, piše: „Pamiatajma, što my (—značyć, nowazbudawanaja Polšča) hraničym z Rasiejej“, — a dalej kaže, što Polšča, spaŭniajučy swaje sajužnickije abawiazki pierad centralnymi dzierwami, značyć: wystaŭlajučy armiju, katoraja „paśpiešyłaby na našy uschodnije akrainy“ (—słowy staćci), — maje prawa za heta damahacca ad centralnych dzieržaŭ tak sama spaŭnieńnia ich sajužnikckaj pawinnaści.

Jakajaž heta budzie „pawinnaść“ cetralnych hasudarstw, katoruju jany pawinny wypaŭnić u adpłatu za pasyłku polskaj armii „na Dźwinu i Biarezinu“? Jak wychodzić sa słoŭ p. S., heta jasna: utwareńnie takoj Polščy, „hranicy katoraj siahali by daloka za miežy kongresowaho Karaleŭstwa“, — znaćyć, jak možna dadumacca, na „Dźwinu i Biarezinu“, a mo' i ješče dalej! Dumki p. Studnickaho nie pieraśli „ŭsie-polskich“ pahladoŭ, katoryje zusim nie ahledajucca na nastrajeńnia narodaŭ, żywučych miž hranicami „Kongresowaho Karaleŭstwa“ i „Biarezinaj i Dźwinoj“, — značyć Biełarusaŭ i Litwinoŭ, i jon, p. S., ličyć što Polšča maje prawa sudzić biaz ich ab ichniaj doli. Panu S. zdajecca, bytcym pamienionyje narody achwoča zhodziacca pryniać polskich haściej, katoryje maniacca pryjści siudy, kab tut astacca, — značyć, nie jak dačesnyje hości i aswabadzicieli bratnich narodaŭ, a jak ich pany i wiekawiečnyje waładary!

Treba panu S. iluzii jaho razbić. Litwiny, katoryje ŭ hety moment užo orhanizowany i majuć swajo predstaŭnictwo ŭ postaci Litoŭskaj Krajowaj Rady, jak wiadoma, zusim nie majuć achwoty nanowa papaści pad panawańnie Polščy i Palakoŭ, dobra i baluča pamiatajučy strašennyje škody, jakije ŭčyniła Litwie i litoŭskaj sprawie hasudarstwiennaja unija (złučeńnie) s Polščaj, spolščyŭšaj litoŭskije wyšejšyje stany, spyniŭšy razwićcie samabytnaj litoŭskaj kultury i mowy, ŭwioŭšy Litwu ŭ sferu adwiečnaho polskaho anarchizmu, bied i katastrof.

Što datyče Biełarusi i Biełarusaŭ, dyk možem zapeŭnić pana S., što s tych že pryčyn, jak i Litwiny, my majem adzinakawyje z Litwinami pačućcia i pahlady na hetu sprawu. Biełarusy i Litwiny, adwiečnyje žychary W. Kniażstwa Litoŭskaho, heta — haspadary na swajej ziamli, i, jak takije, jany majuć prawa sudzić ab swajej doli — asabliwa ciapier, kali na ŭsim świeci čuwać klič, što kožyn narod maje prawa na samaaznačeńnie. A naša wola ŭ hetaj sprawe zusim niazhodliwa s planami i apetytami pana S., i padobnych da jaho.

Jakije-ž henyje apetyty, widać sa staćci tahož pana S., u numery «Dzien. Polsk.» z 21 listapada h. h. pad zahałoŭkam: „Dla czego nie mamy wojska“? Tamaka skazano: «my zmarnawali jaho (wojska), dy hetak pamienšyli našy hranicy na ŭschodzi, katoryje dali-by nam mahčymaść kołonizacii i razmnažeńnia». — Aha! Dyk woś dzie wyłazić šyła z miecha, dyk značyć usie wykryki ab „bractwie dwuch ad wiakoŭ złučenych narodaŭ“, jakoje tak časta my čujem ad palakoŭ, majuć tolki adnu metu: zdabyć tut, u našym kraju, ziamielnych abšaroŭ dziela pasialeńnia kołonistaŭ z lišnie husta nasialonnaho Polskaho Karaleŭstwa! Ciapier našy sielanie—Biełarusy i Litwiny mohuć bačyć čorna na biełym, ab što tut, miž inšym, idzie sprawa: ab toje, kab pryhodnyje dziela rassialeńnia ziemli ŭ našym kraju zaniali-by nie našy małaziamielnyje sielanie-chlebaroby — Biełarusy i Litwiny, a čužyje nam polskije mužyki, prybłudy s Polščy!..

Na heta možem dać panu S. i jaho partyjnym kumpanam tolki adzin adkaz: ruki won! My majem naš kraj i našu ziamlu dla siabie, a nie dla čužyncoŭ, — i hodzie wam leźci da nas s padobnymi damahańniami!

Pan S. peŭnie zachoče pazywacca na memorjał „44-och tutejšych Palakoŭ“ da niamieckaho kanclera, žadaŭšych złučeńnia našaho kraju s Polščaj, dy na daŭniejšyje zajawy ŭ hetym duchu s čyślenymi podpisami, pasyłanyje letaś da polskaj Dzieržaŭnaj Rady.

Što datyčecca apośnich, dyk u toj čas ich ješče možna było zrazumieć: tady aktam 5 listapada Polščy była dadziena abiecanka adbudowy jaje dzieržaŭnaści, a pad toj že čas ab budučyni Litwy nie skazali ni słowa, i šmat chto wieryŭ, što jej hrozić anneksija. Nia dziwa, što ludzi maławiernyje, biez šyrejšaho palityčnaho pahladu, mahli na moment padumać, bytcym adnaŭleńnie dzieržaŭnaj jednaści našaho kraju s Polščaj stanowić jadyny sposab ratunku. Ale ciapier, kali i pierad našym krajem adkrywajecca mahčymaść adbudowy swajho wolnaho bytu, kali anowu dziela hetaho daje formuła mirnych warunkaŭ, pryniataje niamieckim parlamentam i aŭ-

stryjackim uradam, apawieščenaja Papiežam u adozwie da wajujučych hasudarstw i t. d., — ciapier dumka ab złučeńni Biełarusi i Litwy s Polščaj pryznana ŭsiemi, chto staić na ščyra krajowym stanowiščy, niežadanaj i škodnaj dla našaho nacyonalnaho raźwićcia, niazhodliwaj z instynkam świadomych biełaruskich i litoŭskich narodnych mass, a pierad usim — pry sučasnym układzie palityčnych warunkaŭ—niespaŭnimaj.

Što datyčecca pamienionaho memorjału „44-och", padadzienaho niamieckamu kancleru „śmietankaj" tutejšaho „polskaho" hramadzianstwa, katoraje wystupaje pa zahadu „endekaŭ" (nacyonalistaŭ) i nia zdoleje adkasnucca ad ich, kab śmieła stanuć na krajowym, zhodliwym z wolaj tutejšych narodnych mas stanowiščy,— dyk uspominań nie ab im nia mieć-by nijakaj wahi i nijakaj realnaj a-nowy. Bo-ž wiadoma, što značnaja čaść apalačenaj ad wiakoŭ krajowaj intelihencii, nie majučy ničoha supolnaho z biełaruskimi i litoŭskimi narodnymi massami i wystupajučy proci damahańnioŭ i nacyonalnaj świadomaści hetych mass, nia može być pryznana za surjoznuju i prawamocnuju predstaŭnicu krajowych narodnych ideałaŭ i nie maje nijakaho prawa pastanaŭlać ab budučynie kraju, ŭ katorym žywuć miljony inšaho narodu, užywajučaho inšych jazykoŭ, majučaho swaje ŭłasnyje ideały i žadańnia, a, hłaŭnaje — žadajučaho być saboj, być haspadarom na swajej ziamli, zaścierehajučaho sabie prawo samomu sudzić ab swajej doli.

My — nia worahi Polščy, katoraja, jak i my, adbudoŭwaje swaju hasudarstwienaść, ale pastolku, poskolku jana astaniecca ŭ swaich etnografičnych hranicach i nie zachoče siahać pa nienaležnyje jej ziemli. „U swajej chaci kožyn sabie pan" — kaže staraja prykazka.

Iwan Batura.

Ab litouskaj šlachcie.

Staćcia heta prysłana nam wiadomym predstaŭnikom litouskaho hramadzianstwa.

Redakcija.

Historyčnaja rol, katoruju polskaja šlachta adyhrała ŭ historyi hetaho kraju, wiadučy jaho cieraz lublinskuju uniju da utraty swajej dziaržaŭnaści i razrywu tej že unii, — rol, jakuju su časnaja krajowaja šlachta choče adyhrać u ciapierašni moment, i rol, jakuju jana budzie ihrać u budučynie, kali swajej intelihentnaściu zraŭnujecca z demokracijej, katoraja z niezwyčajnaj siłaj rwiecca da razwiazki sučasnych palityčnych zadač, i kali zdaleje dastasawacca da nowych warunkaŭ hramadskaho ładu u kraju, — padbiwaje nas zwiarnucca da stranic historyi, kab pierekanacca, ci warta nam, ludziam krajowym, rupicca ab toje, kab iści u zhodzi sa šlachtaj, abo kab nawiarnuć jaje na naš krajowy kirunak, ab što hetak kłapocicca baron Ropp i nowy litoŭski palityk A. S. u „Lietuwos Aidas" (№ № 20 i 21), dyj p. Kazimir Šafnagiel u «Homanie» (№ № 86 i 87).

Pierahledźma historyčnyje dakumenty: chto ŭ Litwie stanawiŭ krajowuju šlachtu?

Woś, akt unii 1401 h. 18 studnia padpisali ŭ Wilni: Jakaŭ (Plichta) biskup wilenskaho Kaścioła, kniaź Iwan Olhimuntowič s synami Adrejem, Siamionam i inš., Minhajło Giedygoldowič z rodnym bratam Swywilem, Bratocha s synam Zenowijem, Moniwid z rodnym bratam, Giedygoldam i inšymi — s Čupurnaj maršałkam, Symon Jamuntowič, Fedor Leonowič z rodnym bratam Jurzkam, Gaštold s synam Talnušam, Gineid s synam Milusam i inšymi, Kymont s synam, Daŭkša, Stryhwiłł, Karlkonis, Gintoŭt, Ostyk z rodnym bratam Dorham, Gaštold z rodnym bratam Pryigindam, Niamira z rodnymi bratami, Šuhajło, Olizar Wesylonič, Woynad Rusiłowič, Kiezhajło, Zwinwold Wolimontowič, Goligin, Raman Milejkowič z bratam Wołčkonam, Wojšund s synam Radziwiłłam, Wołočko, Butowt, Muntnajło, Hanuš Motigerdonis, Dowgin Wyšydierdowič, Drauntis s synam Waškam, Wołčko abo Utrwič, Wołčko Konšoftowič, Dowgird, Wojnis, Wrzdych z bratami, Bohgind, Wejdymin, Hešys, Zelkowič s siamjoj i rodnymi swaimi (Volum. Legum I, str. 61).

A akt horodelskaj unii u apošnim razdziełi swaim ab nadańniu polskich herboŭ i klejnotaŭ litoŭskaj šlachcie pieraličwaje rad litoŭskich rodaŭ, katoryje polskaja šlachta „da supolnaho bractwa i pawinawactwa pryniała" („ad fraternitatis et sanguinitatis consortia receperunt") — Vol. leg. I, str. 70. „A najpierš šlachta herbu Leliwa pryniała wilenskaho wajewodu Moniwida, Zadora — trockaho wajewodu Jawna, Rawa — Minihajłu, Lisy — Sunihajłu, Jastrembiec — Niamiru, Tromběki — Hostyka, Topory — Butryma, Łabendź — Goligunda, Poraje — Mikołu Bylinina, Dembno — Karejwu, Odrowonž — Wyšchierda, Wadwič — Piotru Mondiherda, Dryja — Mikołu Tawtihierda, Habdaniec — Jana Gaštołda, Pułkoza — Waŭčka Kulwu, Gryfy — Butoŭka, Šreniawa — Jodata, Pobodzy — Kalona, Gržymała — Jana Rymowidowiča, Zaremba — Ginejta Koncewiča, Pierzchała—Daŭkšu, Nowina — Mikołu Rokutowiča, Kopač — Gietoŭta, Rola — Dangiela, Syrokomla — Jakuba Minhajłu, Kot Morski — Wojšnara Wiłkolewiča, Pobała — Juryia Sangawa, Pomian — Saka, Doliwa — Načka, Starža — Twirbuta, Dołenka — Montwida, Bogoryja — Stanisława Wyšygina, Janina — Wojšvma Danejkowiča, Bychawa — Monstołda, Świnka — Andreja Daŭknetowiča, Kolda — Minimunda Šošnikowiča, Sulima — Bodywiła, Nałenč — Kočana, Łodzia — Mikuša, Jelity — Gierbuda, Korčak — Čuppu, Biała — Wojdyła Kušałowiča, Wenžyk — Kočana Sukowiča, Ciołek — Jana Ejwilda, Godziemba — Stanisława Butaŭtowiča, Osmorog (Gierałt) — Syrucioŭ s Kieślina i t. d. (dalejšaho spisu ani ŭ Volum. Legum, ani ŭ knizie „Skarbiec" Daniłowiča nima). — Hetym že aktam dadzien taki prywilej: „Majuć być ustanoŭleny na wiečnyje časy dyhnitarstwy, kresły i urady, jakto: wajewoda i kaštelan u Wilni, u Trokach i inšych miejscoch — rawodłuh našaj pastanowy i woli. Dygnitarami-ž majuć być tolki tyje, chto wyznaje katalickuju wieru i padlehaje światomu rymskamu kaściołu; hetak sama i ŭsielakije dažywotnije ziemskije urady, jak kaštelaninii i inšyje, majuć być dawany tolki mužam chryścijanskaj wiery"...

Prawiadzieńnie ŭ žyćcio hetaho zahadu karala Władysława Jahajły zrabiło toje, što dyhnitarstwy i urady zanimali pierewažna palaki abo rusiny (biełarusy), bo litwinoŭ, pryniaŭšych chryścijanstwa, było jšče pó-mała. Hetkije naznačeńnia biezupynna wyzywali pratesty i žałby litoŭskaj šlachty. Pratesty dajšli taho, što ŭžo 2 maja 1447 hodu Kazimir Jahielon pierad samym wyjezdam u Krakaŭ dzieła zaniaćcia polskaho tronu wydaŭ wielmi ważny ziemski prywilej dla litwinoŭ („kod. dypl. polsk." I, 188), katory, paćwierdženy 6 wieraśnia 1492 h. blizka dasłoŭna karalom Aleksandram („kod. dypl. polsk." I, 194), maje ŭ sabie, miž inšym, hetki artykuł:

„Dyhnitarstw, dzieržaŭ i ŭsielakich uradaŭ i majetnaściej dziedzičnych nia budziemo dawać nikomu s čužych abo pryšłych ludziej (nemini extraneo et advenae), a tolki miejscowym (indigenis) W. Kn. Litoŭskaho žycharom"...

Što haworać hetyje dwa prywilei, zabaspiečywajučyje prawy litoŭskaj šlachty? Jany, biazsporna, pakazwajuć, što stanowišča ŭ Litwie zdabywali tyje pany, katoryje akružali karala u Krakawie, katoryje ŭ Litwie znachodzili toje, čaho im nie chwatało ŭ Polščy, katoryje ŭrešci, „umieli chadzić kala swajho interesu", jak ciapier haworycca.

(kaniec budzie).

U Wilni i wakolicach.

× «Biełaruski kalendar na 1918 h.» drukujecca i skora wyjdzie z druku. «Biełaruski Kalendar» wychodzić kožyn hod ad 1909 hodu. Za 9 hadoŭ wydawiectwo kalendara zawajewało ahulnyje sympatyi cikawym padboram materjału i akuratnaj obrabotkaj. Treba dumać, što i siołetni wypusk, nia hledziačy na nienormalnyje warunki wajennaho čaću, zadawolić swaich čyślenych čytačoŭ, jak i ŭ minułyje hody.

Rabota na časi. Pry prytułku Biełaruskaho Tawarystwa „Zołak" zarhanizowana majsternia dzieła reperacii i značeńnia bializny. Rabotu pryjmaje kancelaryja prytułku (Bernardynski zawułak № 7) ad 12 da 3 hadziny štodzień aprača światy.

Aproč hetaho Urad T wa naładžywaje majsterniu dzieła wyrobu botaŭ z dreŭlanymi padošwami; majsternia heta skora ŭžo budzie čynna.

× Ab biełaruskaj kultury. 3 śniežnia prafesar historyi Rejchswaldzkaho uniwersytetu, Kuršmann, pračytaje ŭ sali niamieckaho Soldatenheim'a, św.-Jurski pr. 9, lekcjju na temu: „Kultur der Weissruthenen" (kultura biełarusaŭ). Lekcija budzie ilustrowana tumannymi abrazami.

× Wyjaśnieńnie. Jak my dawiedalisia, kniaź Stanisłaŭ Sapieha Woj, ab katorym my uspaminali u prošłym numery, byŭ u 1916 hadu šefam 1 huzarskaho pałka i kamendantam inžyniernaho addziełu I bryhady polskich legionaŭ.

× U Mikałajeŭskim sabory. prybita daska z napisam ab bytnaści ŭ im cara Aleksandra II ŭ 1867 hadu. Proci hetaj tablicy niamieckija ŭłaści prybili ciapier druhuju — ab bytnaści ŭ sabory impieratara Wilhelma 29 červienia 1917. h.

× Zborščyki padatkoŭ. Stadthaŭptmann apawieščaje, što dzieła padatkoŭ u miestowym okrusi Wilni, naznačeny wajennyje i cywilnyje asoby. Usie zborščyki, prynimajučy hrošy, pawinny pakazwać swoj dakument. Apryč taho, cywilnyje zborščyki majuć na lewym rukawie šeruju pawiazku z nadpisam: „Steuererheber" (zborščyk padatkoŭ).

× Kupla bulby na zimu može adbywacca nia tolki ŭ piekarniach, ale i ŭ miestowych kramach.

× Sprawa soli. «Wiln. Ztg.» piše: „Nas pawiedamlajuć, što miestowyje kramy i kooperatywy atrymali dawoli soli, i nima patreby bajacca niedastačy jaje".

× Bieražeńnie świetła. Kab abierahčy świetło, Stadthaŭptmann zahadywaje pamienšyć aświatleńnie u kramnych woknach. Na 3 kw. metry pawinna hareć tolki adna lampa na 25 świeč. na 5 kw. m. — 1 lampa na 32 świečy, a dla wialikšych — na 50. Kramy, zanimajučyje abšaru 10 kw. m., mohuć palić u siaredzinie 1 lampu na 25 świeč. Adnačasna cena za aświatleńnie pawialičywajecca: zamiest 1 m. — da 2 m. za kiloatt-hadzinu.

× Temperatura. Najwyszejszaja i najniżejszaja temperatura za aposznije dni była pawodłuh Celsija):

	najwysz.	najniž.
21—22	+ 2,°	+ 3,°
22—23	+ 1	+ 4,°
23—24	+ 5	+ 0,°
24—25	+ 7	+ 2,°

Z USIAHO KRAJU.

JERUZALIMKA, pad Werkami. Majsiej Ramanowski pahnaŭ na pašu swaju čornuju kabyłu $2^1/_2$ hodu, katoraja prapała,—jak zdajecca, ukradziena.

HRODNIA. U toj aŭtorak siudy pryjechała hrupa niamieckich duchoŭnych, kab paznajomicca z miestam.

BIEŁASTOK. U apošnije dni tut ukradzieny try świńni; adna z ich mieła 6 pudoŭ wahi.

BIEŁASTOK. 20 hadowy syn kupca, Manuš Błoch, udarami noža zabiŭ swaju palubоŭnicu, Lubu Tyktin, praz zajzdraść. Na sudzie jon tłumačyŭsia wialikaj lubowiaj, katoraja pazbawiła jaho panawańnia nad saboj. Sud pryznaŭ što Błoch učyniŭ zabojstwo praz złość, kali akazaŭsia pakinutym Tyktinaj. Jaho zasudzili na śmierć.

WAUKAWYSK. Na zaprošeńnie Krejshaŭptmana, prawasłaŭny świaščennik z Hrodni abjechaŭ pawiet i pieršy raz ad adchodu rasiejcaŭ adpraŭlaŭ słužbu Božu. Prawasłaŭnaje nasieleńnie u addziaku za heta padało Krejshaŭptmanu adres.

U adnym tolki Waŭkawysku pryšłosia achryścić bolš za 200 dziaciej.

SIEMIATYČY. Za padrablańnie niamieckich dwochmarkowak i rublowych bumažek władzielec čajnaj, Jankiel Kapialušnik. zasudžen na 5 h. u papraŭčy wastroh i na 122 marki štrafu.

PŁACIČNO, pad Suwałkami. Miž 16 mahilnikami pahibšych u hetaj waj nie sałdataŭ u Suwalščynie tutejšy mahilnik u lesi ustrojen u najbolš romantyčnym miejscy. Usie mahiły abłaženy mocham, darohi pasypany žoŭtym piaskom. Nad mahiłami uznimajecca kupoł sa staletnich dreŭ.

MARJAMPOL. Najlepšaj ilustracijej tej błutaniny, jakaja panuje ŭ našym kraju u sprawach wiery i nacyonalnaści, može służyć hetki fakt. U našym mieści jość troje žycharoŭ s proźwiščem Šmid, Kawalski i Kuźniecow. Šmid — katalik i z hetaj pryčyny zapisan palakam; Kawalski — prawasłaŭny i zapisan rasiejcam; Kuźniecow — luteranin i zapisa, jak niemiec!

Cikawa adznačyć, što ŭsie troje naležać da tutejšaj intelihencii i, značycca, mahliby razabracca u sprawach wiery i nacyonalnaści.

ŁODZIEI, sejnensk. paw. Na Abrama Prusaka, 17 hadoŭ, 19 listapada ŭ wiečary, napali dwoje niewiadomych, prydušyli jaho i zrabawali 260 marak.

NIŽNIJE ŠANCY. (pad Koŭnaj). U fabrycy mašyn budaŭlanaho addziełu Ob Ost ukradzien ramienny pojas 17 metraŭ doŭhi canoj 4.000 m. S pryčyny nie dastačy druhoha pojasa na zamienu fabryka była prymušena da času spynić rabotu.

MITAWA. U apošni tydzień palicija areštawała značny zapas miasa, harodnin i cukru, na prywoz katorych nie było dadzieno pazwaleńnia.

TABOR, pad Mitawaj. S tutejšaj balnicy dla warjatoŭ uciok warjat Roze, 40 hadoŭ. Usie wiestki ab im prosiać padawać u palicejskoje upraŭleńnie ŭ Mitawie.

RYHA. Dla zaniatych niemcami čaściej Liflandzii i Estlandzii wydajecca tut asobny „spis prykazaŭ i zahadaŭ", ważnych tolki dla hetych ziamiel.

Oficyalny addzieł.

Apawieščeńnie.

500 marak nahrady.

5 listada h. h. łaśnika Rynkiewiča, s Pakrempia, paw. Wilna-Land, znajšli zabitym u lesi u 2 kil. napoŭnačy ad Pakrempia. Na haławie trupa byli rany, zroblenyje siakieraj. Jość padazreńnie, što lichadziei — zładzieji drewa sa Skurucian.

Chto zadzierżyć lichadziejoŭ abo mahčymych supolnikoŭ ich, ci dašć wiedaści ab ich asobach i miejscu ukryćcia, pamahajučy hetak areštawać i pakarać ich, tamu daduć nahradu da 500 m.

Usie wiedamaści treba padawać p. Krejshaŭptmanu Wilna — Land abo najbliżejšaj žandarskaj warcie.

Ciažkije kary žduć kožnaho, chto dašć lichadziejam ci supolnikam ich schoŭku, ci inšuju pamač.

Wilnia, 7 listapada 1917.

Der Chef der Militär-Verwaltung Litaŭen.

Franz Josef Fürst von Isenburg-Birstein.

Apawieščeńnie.

500 m. nahrady.

U načy na 14 listapada 1917 h. tarfiany zawod pry stancii Kiena paw. Wilna-Land, zhareŭ. Pry hetym zhareli 32.000 centneroŭ torfu dzieła paścilki.

S pryčyny taho, što pažar uznlaŭsia daloka ad wohnišča, jość padazreńnie ŭ padpale.

Chto zadzierżyć lichadziejaŭ abo mahčymych supolnikoŭ ich, ci dašć wiedamaści ab ich asobach i miejscu ukryćcia, pamahajučy hetak areštawać i pakarać ich, tamu daduć nahradu da 500 m.

Usie wiedamaści treba padawać p. Krejshaŭptmanu Wilna—Land abo najbliżejšaj žadarmskaj warcie.

Ciažkije kary žduć kožnaho, chto dašć lichadziejam ci supolnikam ich schoŭku, ci inšuju pomač.

Wilnia, 7 listapada 1917 h.

Der Chef der Militär-Verwaltung Litaŭen.

Franz Josef Fürst von Isenburg Birstein.

WIESTKI Z RASIEI.

KOPENHAGA. (W.T.B.). Zahraničny predstaŭnik bolšewikoŭ atrymaŭ s Pieciarburha uradowuju telehramu, pawodłuh katoraj na staranie bolšewikoŭ — usia armija i fłot, usia paŭnočnaja, zachodniaja i połudzienna-zachodniaja čaści Rasiei z haradami: Pieciarburh, Maskwa, Kijeŭ, Charkaŭ, Odessa,—Urał i Sibir. Pytańnie ab strawawańnie — surjoznaje. Chleb dastaŭlać trudna. Nižejšyje žaleznadarožnyje służačyje stajać na staranie bolšewikoŭ. Z hetaj pryčyny apor čynoŭnikoŭ nie maje wahi. Hłaŭnakamandujučyj Duchonin areštowan.

LONDON. „Times“ piše, što anhlicki ŭrad zahadaŭ pasłu ŭ Pieciarburzi u prypadku apublikawańnia tajnych umoŭ pakinuć Pieciarburh z usim pasolstwam.

LONDON. U palityčnych kruhach apawiedajuć, što rasiejska-francuskaja umowa nia tolki ab adabrańni ŭ Niamieččyny Elzas i Lotarynhii, ale i wakolic raki Saar, zroblena ŭžo paśla upadku monarchii ministerstwam Milukow—Gučkow. Hetym tłumačycca upornaja admowa usich rasiejskich uradaŭ apublikawać tajnyje umowy.

PIECIARBURH. Nieratow wydaŭ Trockamu klučy ad archiwaŭ, dzie schawany tajnyje umowy Rasiei s sajuźnikami.

ROTTERDAM. Trockij zajawiŭ, što jon maje ŭsie tajnyje dyplomatyčnyje umowy s sajuźnikami i nie adkładajučy apublikuje ich.

ŽENIEWA. «Journal» piše, što anhlicki pasoł pakinuŭ Pieciarburh.

PIECIARBURH. Lenin razasłaŭ usim sałdatam i matrosam rasiejskaj armii, što hłaŭnakamandujučamu Duchoninu zahadano 20 listapada predłažyć usim wajujučym zamireńnie. Duchonin spierša nie adkazwaŭ na heta, paśla adkazaŭ krutnioj, a ŭ kancy admowiŭsia pačać pierehawory ab zamireńni. Tady Duchonina pazbawili hłaŭnaj kamandy i na jaho miejsco naznačyli Krylenka.

PIECIARBURH. (P.T.A). Trockij razasłaŭ predstaŭnikam Rasiei cyrkularnaje piśmo, nakazujučy, što 26 kastryčnika (8 listapada) utwaryŭsia nowy urad s haławoj Leninym. Razam s tym apawieščajecca zmiest predłažeńnia zamireńnia i demokratyčnaho mira na asnowie niezaležnaści biez aneksij i kontrybucij.

Kiraŭnictwo zahraničnymi sprawami addadzieno Trockamu.

Nowy urad pastanawiŭ pamienšyć skład armii i puścić damoŭ rekrutoŭ 1899 hodu.

KOPENHAGA. Rasiejskije hazety pišuć, što anhličanie nałažyli arešt na rasiejskije karabli ŭ paŭnočnych wodach i rasiejski krejser «Askold» u Siarodziemnym mory.

WAŠYNGTON. Amerykanski urad pastanawiŭ zabaranić wieżci ŭ Rasieju spažyŭnyje pradukty i snarady, pakul tam nia wyjašnicca pałažeńnie i nie utworycca pastajanny urad, katory pryznaje Ameryka. Kali ŭłaść astaniecca ŭ rukach bolšewikoŭ, i jany buduć prawadzić swaju prahramu mira z Niamieččynaj, dyk zabarona heta budzie pastajannaja.

HELSINGFORS. «Politiken» piše, što finlandzki sejm pierewahaj 127 proci 60 hałasoŭ pastanawiŭ pryniać na slabie čynnaści, jakije ranlej wypaŭniaŭ car, jak wialiki kniaź finlandzki. Zakon ab hramadzkim (wałasnym) upraŭleńni prynlat pierewahaj 147 proci 45 hałasoŭ; zakon ab 8 hadzinnym dniu raboty — 141 proci 42.

PIECIARBURH. (Reŭter). Wybarnyje spiski dzieła ustanoŭčaho sejmu ŭžo ułoženy. Wystupaje 19 partyj.

Lenin wypuściŭ apawieščeńnie, što ŭsia hasudarstwiennaja ŭłašć pierejšła ŭ ruki rab. i sałd.

Hazetnyje abwiestki pryznany monopolijej hasudarstwa.

Z usiaho świetu.

BERLIN.. (W.T.B.). U pruski parlament padadzieny prajekty zakonaŭ ab pruskaj konstytucii: ab wybarach u nižniuju pałatu, składzie wierchniaj pałaty i biudžetnych prawoch apošniaj.

Prajektujecca zawiaści roŭnyje, prostyje i tajnyje wybary. Prawa padačy hołasu miecimie kožyn pruski paddany, skončyŭšyj 20 hadoŭ, u tej hramadzie, ŭ jakoj pražyŭ nia mienš hodu. Wajennyje z wybaroŭ wykłučajucca.

U parlament može być wybran kožyn prusak, skončyŭšyj 30 hadoŭ.

Wybranym ličycca toj, chto atrymaŭ bolš pałowy ŭsich padadzienych hałasoŭ (absolutnuju bolšaść). Kali nichto nie atrymaŭ absolutnaj bolšaści, wystaŭlajecca kandydatura dwuch asob, atrymaŭšych najwialikšaje čysło hałasoŭ.

Wierchniaja pałata maje składacca s pryncaŭ — členaŭ karaleŭskaj siamji, 60 členaŭ feodalnych rodaŭ, 36 burhomistraŭ wialikšych miest, 36 predstaŭnikoŭ starych pamieščeckich siamiej, 36 — tarhoŭli i pramyšlenaści, 72 — miestowych i ziemskich samaupraŭleńniaŭ, 3 — Berlina 1 — hohencollernskaho kniažstwa, 36 — sielskaj haspadarki, 12 — ramieśnikoŭ, 16 — wyšejšych škoł, 16 — pratestanckaho i katalickaho duchawienstwa. Apryč taho Karona može naznačyć u wierchniuju pałatu da 150 swaich dawierenych asob.

Na siedańniach wierchniaj pałaty pawinny być nia mienš 212 asob. Čysło členaŭ wierchniaj pałaty nie pawinno być bolš za 510 (nia ličučy členaŭ karaleŭskaj siamji).

TELEHRAMY.

Niamieckije apawieščeńnia.

23. XI. Zachodni teatr:

Front Ruprechta Bawarskaho: U Flandryi artyleryjskaja bitwa dajšła pa abiedzi wialikaj siły. Na poli bitwy na pałudziennym zachodzi ad Kambre centrami bitwy byli Mewr i Fonteń. Proci Mewr worahi wiali niekolki šturmaŭ. Pačatkowyje ŭdačy ich byli zniščeny kontratakaj. Naabapoł Fonteń i s Fonteń anhličanie pawiali wialikije siły proci našych linij. U wostraj bitwie na štyki worahi byli adkinuty. Naša piachota zaraz pierejšła ŭ nastupleńnie i ŭziała šturmam Fonteń. Les la Foli ačyščen ad worahoŭ. Anhlickije ataki proci Rumij, Banie i Wanduj złamalisia z wialikimi stratami. U načy artyleryjskaja bitwa była silnaja. Na ranicy na paŭdni ad Mewr uznialisia nowyje bitwy.

Front niamieckaho Naślednika: Miž Woksejjon i Kraon, u Šampani naabapoł Maasu ahoń uzmacawaŭsia.

24.XI Zachodni teatr.

Front Ruprechta Bawarskaho: Artyleryjski ahoń u Flandryi dalej krapčeŭ.

Na pałudziennym zachodzi ad Kambre anhličanie dalej staralisia zawiazać stanoŭčuju bitwu. Paśla silnaho ahnia ad Kean da Banke pačaŭsia silny šturm na Enši, katory złamaŭsia. U wostrych bitwach proci čyślennych šturmaŭ my, uporna baraniŭšysia, abaranili Mewr. Asabliwa byŭ silny šturm na Burlon, Fonteń i la Foli. Za hustym łancuhom pancyrnych samachodaŭ wystupiła hustoj masaj piachota. Šturm złamaŭsia ab našy wojski i ab niščučyj ahoń našaj artylerыi. S ciažkimi stratami woraham udałosia dabyć Burlon; kontratakaj worahi byli wykinuty z hetaj wioski i s sumiežnaho lesu. Hetak sama daremna marnawali worahi swaje siły, šturmujučy Fonteń i les la Foli. Pierad adnej tolki wioskaj Fonteń ležyć 30 razbitych pancyrnych samachodaŭ. Silny ahoń na poli bitwy pry Kambre tryważ usiu noč.

Front niamieckaho Naślednika: Na mnohich adrezkach frontu bajewaja čynnaść francuzaŭ uzmacawałasia.

Ad 20 listapada pa siahońniašni dzień worahi utracili 27 samalotaŭ.

Rotmister Richthofen zbiŭ swajho 62-ha woraha.

Uschodni teatr i makiedonski front.

Biez pieramien.

Italjanski teatr:

Miž Brentaj i Pjawe adbity italjanskije šturmy.

25.XI. Zachodni teatr.

Front Ruprechta Bawarskaho: U Flandryi artyleryjskaja bitwa miž Zandworde i lesam Hutholst iznoŭ dajšła wialikaj siły. Anhlickaje nastupleńnie na darozi Ipr-Menin adbito. Na poli bitwy na pałudziennym zachodzi ad Kambre išli wostryje, ale tolki miejscowyje bitwy. Proci Enšy anhličanie pasyłali wialikije siły, šturmawaŭšyje daremna 4 razy. Ich straty asabliwa ciažkije. Našy wojski kontratakaj pasunulisia ŭpiarod na niekolki sot metroŭ. Paśla silnaj artyleryjskaj padhatoŭki worahi ŭ wiečary atakawali wiosku i les Burlon. Pad zaščytaj štučnaho tumana jany dajšli da wioski. Kontratakaj, u wostrych načnych bitwach štykami, adkinuty nazad. Proci Bante ranicaj i pa abiedzi išli daremnyje nastupleńnia.

Front niamieckaho Naślednika: Blizka na usieńkim fronci — żywiejšaja čynnaść francuzaŭ.

Front Albrechta Wiurtemberskaho: Na ŭschodzi ad S. Miel i ŭ pałudzienna-zachodnim Elzasie krapčejšy artyleryjski i minamiotny ahoń.

Na uschodnim teatry i Makiedonskim fronci — ničoha wydatnaho.

Italjanski teatr:

Italjanskije šturmy naabapoł daliny Brenty i proci Monte Portiko złomleny.

Kala wajny.

LONDON. Pałkoŭnik Haŭs, paŭnamocnik Wilsona, naznačen za člena wajennaj rady sajuznikoŭ, jak predstaŭnik Ameryki.

ŽENIEWA. Pałkoŭnik Haŭs skazaŭ karespandentam hazet ad imi Ameryki ab ćwiordaj pastanowie apošniaj wajewać dalej dzieła wyzwaleńnia świetu ad militaryzmu.

LONDON. U anhlickaj Nižniaj pałaci było zajaŭleno, što ad kanca lutaho da kanca kastryčnika zatopleny 1532 sudny.

BERLIN. (W.T.B.). Za miesiac kastryčnik padwodnyje łodki centralnych dzieržaŭ zat. 674.000 tonn. Ad pačatku padwodnaj wajny zatopleno hetak 7.649.000 tonn.

BERLIN. (W.T.B.). Na zachodnim uzbiarežžy Anhlii našy padwodnyje łodki iznoŭ zatapili 12.000 tonn.

BERLIN. (W.T.B.). Nowyje ŭdačy padwodnych łodak u Paŭnočnym mory: try parachody i adzin parušnik.

BERLIN. (W.T.B.). Nowyje udačy padwodnych łodak u Siarodziemnym mory: 8 parachodaŭ i 2 paruśniki razam jomkaściu 32.000 tonn.

BERLIN. (W.T.B.). Našy padwodnyje łodki ŭ Paŭnočnym Ledawitym akianie iznoŭ zatapili 5 parachodaŭ jomkaściu razam 14 000 tonn.

ABWIESTKI.

Parašok da haleńnia **ROSOM** niščyć wałasy na baradzie biaz myła i biez naža. Probnaja karobka z instrukcijej ab užywańni wysyłajecca atrymaŭšy 2 marki. — Fr. L. Schuy Berlin № 58, Schönhauser Allee 130 I i Postcheck № 34294.

Kuplaju (prywatna) **cennaści**: perły, darahije kamni, załatyje i srebnyje rečy, hadzinniki, antyki, lombardowyje kwity i štučnyje zuby. Płaču najwyšejšyje ceny. Tatarskaja 20, kw. 17. — POČTER.

Maryja Možejko, wučycielka uradowaj žanockaj himnazii, šukaie jakojkolečy raboty. — Majowaja 24.

KNIŽKI DLA SZKOŁ:

Biełaruski lementar	6 k
Беларускі лемэнтар	6 „
Pierszaje czytańnie	6 „
Першае чытаньне	6 „
Haściniec dla małych dzietak	5 „
Другое чытаньне	25 „
Karotki katehizm	10 „
Karotkaja historyja świataja . .	20 „
Karotkaje wyjaśnieńnie abradoŭ R. Katalickaho kaścioła .	15 „
Kantyčka	15 „
«Boh z nami», knižka dla nabaženstwa	40 „
Zadačnik dla pačatkowych škoł hod I	15 „
Задачнік для пачатковых школ год I	15 „
Zadačnik dla pačatkowych škoł hod II i III	40 „
Гутаркі аб небе і зямлі . . .	15 „
Karotkaja historyja Biełarusi . .	60 „
Кароткая гісторыя Беларусі	60 „
Першая чытанка	25 „
Rodnyje zierniaty. Knižka dla školnaho čytańnia hod II i III. U aprawie 1 r., biez apr.	.85 „
Jak prawilna pisać pa biełarusku	10 „

Wilnia, Zawalnaja 7.

Biełaruskaja Kniharnia

Apawieščeńnie.

Dačesnyje świadoctwy 5% pažyčkowych oblihacij VI wajennaj pazyki možna zamianić na pastajannyje oblihacii s pracentnymi kuponami, pačynajučy

ad 26 listapada hetaho hodu.

Zamiena adbywajecca ŭ „Umtauschstelle für die Kriegsanleihen“ Berlin W 8, Behrenstrasse 22. Apryč taho ŭsie addziely dzieržaŭnaho banku, ŭ jakich jość kassy, zamieniwajuć ich biez niakaj płaty da 15 lipnia 1918 h. Paśla hetaho sroku dačesnyje świedoctwy možna zamianić tolki biezpasredna ŭ «Umtauschstelle für die Kriegsauleihe» ŭ Berlinie.

Dačesnyje świedoctwy razam sa spiskami ich — asobnie pawodłuh cennaści i ŭ paradku numeroŭ — pawinny być padadzieny ŭ pamienionyje ustanowy u służbowych hadzinach pierad abiedam; błanki dzieła spiskoŭ wydajucca wa ŭsich addziełach dzieržaŭnaho banku.

Predpryjemstwy i kassy pawinny na padawanych imi dačesnych świedoctwach stawić swaju piečatku zwierchu s prawaho boku pad numeram świedoctwa.

Zamiena dačesnych świedoctw 4½ pracentnych oblihacij skarbu VI wajennaj pazyki na pastajannyje papiery pačniecca nie raniej 10 śniežnia. Asobnaje apawieščeńnie ab hetym budzie apublikowana ŭ pačatku śniežnia.

Berlin, u listapadzie 1917 h.

Reichsbank-Direktorjum
Havenstern. v. Grimm.

KNIŽNICA,

Wilenskaa wul., 33.

daje da czytańnia knižki u biełaruskaj, niamieckaj, rasiejskaj i francuskaj mowach.

W. Łastouski, Zawalnaja 7.

Nowaje wydańnie **„Smyk Biełaruski“** F. Bohuśewiča.

Cena 20 kap.

Drukujecca i skora wyjdzie z druku

Biełaruski Kelendar na 1918 h.

Abwiestki prynimajucca u Bibliotecy „Znańnie“, Wilenskaja wul. 33, što-dzień ad 3 da 5 hadz.

Wyjszła z druku nowaja biełaruskaja knižka

„Jak prawilna pisać pa biełarusku“

(łacinskimi literami)

ułažyŭ ANT. ŁUCKIEWICZ.

Czaść I. Cena 10 kap.

Nabywać možna ŭ **Biełaruskaj Kniharni** u Wilni, Zawalnaja 7.

REPERACIJU i ZNAČEŃNIA BIALIZNY

prymaje

PRYTUŁAK T-WA „ZOŁAK“

Bernardynski zawul., № 7. *CENY NIZKIJE.*

Raboty pryjmaje kantora „prytułku“ ad 12 da 3 hadz. što-dzień, aprača świat.

13 miljonau 731.000 m.

buduć razyhrany u 350 Hamburskaj Dzieržaunaj Loteryi.

Najwialikszy wyihrysz u najszczaśliwiejszym zdareńni **adzin miljon marak.**

Spis wyihryszou i premij:

Loteryja składajecca s 7 klas.

1	premija	500 000 marak	1	premija		30 000 m
2	„ pa	300 000 „	1	wyihrysz		30 000 „
1	wyihrysz	200 000 „	7	wyihryszoŭ	pa	20 000 „
1	„	100 000 „	3	„	pa	15 000 „
1	„	90 000 „	16	„	pa	10 000 „
1	premija	80 000 „	1	wyihrysz		7 000 „
1	wyihrysz	80 000 „	1	„		6 000 „
1	premija	70 000 „	56	wyihryszoŭ	pa	5 000 „
1	wyihrysz	70 000 „	2	„	pa	4 000 „
1	premija	60 000 „	128	„	pa	3 000 „
1	wyihrysz	60 000 „	2	„	pa	2 500 „
1	premija	50 000 „	212	„	pa	2 000 „
1	wyihrysz	50 000 „	525	„	pa	1 000 „
1	premija	40 000 „	639	„	pa	500 „
1	wyihrysz	40 000 „	150	„	pa	400 „

Loteryja składajecca s 7 klas.

90 wyihryszoŭ pa 300 m., 44174 wyihryszy pa 250, 220, 175, 150, 125, 100, 75 i 35 m. 46020 wyihryszoŭ, 8 premij i 10.000 darmowych losaŭ.

Cena oryhinalnych losau

razam z niamieckim impierskim herbowym zboram:

	Za 1 klasu:	Za ŭsie 7 klas
Waśmuszka oryhinalnaho losu . . .	M. 1,25	M. 25,—
czwierć oryhinalnaho losu	„ 2,50	„ 50,—
pałowa oryhinalnaho losu	„ 5,00	„ 100,—
cełу oryhinalny los	„ 10,00	„ 200,—

Rozyhrysz I klasy | 17 i 19 studnia 1918 hodu.

Paczynać ihru možna ŭ kožnaj klasie.

M. Gerh. Mellendorf Hamburg

Zakaz

Praszu wysłać .... losaŭ I klasy.

Hamburskaj Dzieržaunaj Loteryi.

Summu M. .... wy atrymajecie adnaczasna pierekazam, pryłaženuju da piśma (niežadanaje piereczyrknuć).

Imia ....

Prafesija ....

Miejsco žyćcia ....

Pacztowy okruh ....

(Prosim dać wyrazna adres)

Wilnia, „Homan“.

Drukawana u drukarni M. Kusaty. Wydawnictwo «Homan». Redaktar Jazep Saławiej